

Byla C-897/19 PPU

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. gruodžio 5 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Vrhovni sud (Kroatija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. lapkričio 28 d.

Apeliantas:

I.N.

Vrhovni sud (Aukščiausiasis Teismas, Kroatija) <...> pateikia šį

PRAŠYMĄ PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

SU PRAŠYMU

**TAIKYTI PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO SKUBOS TVARKA
PROCEDŪRĄ**

(anonimizuota versija)

I. Duomenys, susiję su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiu teismu:

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas: *Vrhovni sud*
(Aukščiausiasis Teismas, Kroatija) <...>

II. Pagrindinės bylos šalys:

I. N., <...>

Rusijos Federacija, atstovaujama Kroatijos Respublikos prokuratūros <...>,

III. Procesas pagrindinėje byloje ir reikšmingos faktinės aplinkybės

a) Pranešimas apie tarptautinę paiešką ir asmens, dėl kurio pateiktas ekstradicijos prašymas – I. N. – suėmimo aplinkybės

- 1 2015 m. gegužės 20 d. Maskvos (Rusijos Federacija) Interpolo biuras pateikė pranešimą apie I. N. tarptautinę paiešką „suėmimo“ tikslais vykdant baudžiamąjį persekiojimą už pasyviąją korupciją (Rusijos baudžiamojo įstatymo 290 straipsnio 5 dalis). Kaip matyti iš nusikalstamos veikos faktinių aplinkybių aprašymo santraukos, užsienietis I. N. yra kaltinamas tuo, kad jis, kaip Rusijos Federacijos Karelijos Respublikos ypatingųjų situacijų ministerijos licencijų ir pažymų skyriaus direktorius, veikdamas pagal išankstinį susitarimą su kitais ministerijos pareigūnais ir piktnaudžiaudamas oficialiomis pareigomis, iš vienos įmonės atstovo gavo 833 000 Rusijos rublių kyšių ir mainais už tai išdavė jam licencijas (**orig. p. 2**), susijusias su priešgaisrinės saugos įrangos montavimu, technine pagalba ir remontu pastatuose ir statybų objektuose.
- 2 2019 m. birželio 30 d. M. sienos perėjimo punkte užsienietis I. N. buvo suimtas remiantis minėtu pranešimu apie tarptautinę paiešką (Interpolo Maskvos skyriaus pateiktu raudonuoju perspėjimu). Užsienietis I. N., kaip autobuso keleivis, prisistatė į pasienio kontrolės punktą, kad galėtų iš Slovėnijos Respublikos atvykti į Kroatijos Respubliką. Atliekant patikrinimą pasienyje jis nurodė savo asmens tapatybę, pateikdamas Islandijoje pabėgėliams išduodamą kelionės dokumentą, galiojantį nuo 2019 m. vasario 25 d. iki 2021 m. vasario 25 d.
- 3 Suėmus užsienietį I. N. buvo pradėta sprendimų priėmimo procedūra dėl užsieniečio ekstradicijos į Rusijos Federaciją, Kroatijos Respublikoje vykdoma pagal *Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima* (Įstatymas dėl tarptautinės savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose, „Narodne Novine“ 178/04, toliau – ZOMPO) nuostatas. Reikšmingos ZOMPO nuostatos yra nurodytos šio prašymo IV skirsnyje.

b) Sprendimo dėl prašymo dėl užsieniečio I. N. ekstradicijos į Rusijos Federaciją priėmimo procedūra

- 4 2019 m. liepos 1 d. I. N. buvo apklaustas *Županijski sud u Zagrebu* (Zagrebo apygardos teismas, Kroatija) ikiteisminio tyrimo teisėjo. I. N. pareiškė, kad prieštarauja jo ekstradicijai į Rusijos Federaciją. Teismo posėdyje buvo nurodyta, kad jis turi Rusijos ir Islandijos pilietybes.
- 5 2019 m. rugpjūčio mėn. 1 d. Kroatijos Respublikos užsienio ir Europos reikalų ministerijos Konsulinių reikalų administracijos Vizų ir užsieniečių skyrius pateikė Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) Islandijos ambasados B. notą, kurioje nurodyta, kad užsienietis I. N. turi Islandijos pilietybę ir nuolatinę gyvenamąją vietą (angl. *permanent residence*) Islandijoje. Notoje rašoma, kad užsienietis I. N. Islandijos pilietybę įgijo 2019 m. birželio 19 d. Prieš gaudamas pilietybę, jis turėjo pabėgėliams skirtą kelionės dokumentą Nr. <...>. Notoje taip pat paminėta, kad

Islandijos vyriausybė nori, kad užsieniečiui I. N. kuo greičiau būtų užtikrintas saugus patekimas (angl. *safe passage*) į Islandiją.

- 6 2019 m. rugpjūčio 6 d. Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) gavo Rusijos Federacijos generalinės prokuratūros prašymą vadovaujantis Europos konvencijos dėl ekstradicijos nuostatomis išduoti užsieniečių I. N. Rusijos Federacijai. Ekstradicijos prašoma dėl jo atžvilgiu vykdomo baudžiamojo persekiojimo už devynis su pasyviaja korupcija susijusius nusikaltimus, numatytus Rusijos Federacijos baudžiamojo įstatymo 290 straipsnio 3 dalyje, ir penkis su pasyviaja korupcija susijusius nusikaltimus, numatytus Rusijos Federacijos baudžiamojo įstatymo 290 straipsnio 5 dalies a punkte. Pagal Europos konvencijos dėl ekstradicijos nuostatas dokumentai buvo pateikti kartu su ekstradicijos prašymu. Šiame prašyme taip pat paminėta, kad Rusijos Federacijos generalinė prokuratūra užtikrina, kad ekstradicijos prašymo tikslas nėra persekioti asmenį dėl politinių priežasčių, dėl jo rasės, religijos, tautybės ar įsitikinimų, kad užsieniečiui I. N. bus suteiktos visos galimybės vykdyti savo gynybą, įskaitant advokato pagalbą, ir kad jis nebus kankinamas, nepatirs žiauraus ar nežmoniško elgesio ar bausmių, kuriomis būtų daroma žala žmogaus orumui.
- 7 2019 m. rugsėjo 5 d. prašymą nagrinėjęs Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) kolegija priėmė nutartį, kurioje nustatė, kad buvo įvykdytos ZOMPO 33 ir 34 straipsniuose nustatytos užsieniečio I. N. ekstradicijos baudžiamojo persekiojimo tikslais sąlygos ir kad tai buvo padaryta laikantis ZOMPO 37 straipsnyje įtvirtinto specialiosios taisyklės principo. (**orig. p. 3**)
- 8 2019 m. rugsėjo 30 d. užsieniečio I. N. pateikė apeliacinį skundą dėl Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) 2019 m. rugsėjo 5 d. priimtos nutarties. I. N. mano, kad yra konkretus, rimtas ir pagrįstai nuspėjamas pavojus, kad ekstradicijos atveju jis būtų kankinamas ir patirtų nežmonišką ar žeminantį elgesį. Apeliaciniame skunde jis pabrėžė, kad pabėgėlio statusas Islandijoje jam buvo suteiktas būtent dėl konkrečių persekiojimo veiksmų Rusijoje, kad jis turi Islandijoje užsieniečiams išduodamą kelionės dokumentą ir kad skundžiama nutartimi Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) *de facto* panaikino tarptautinę apsaugą, kuri jam buvo suteikta Islandijoje. Jis taip pat nurodė, kad turi Islandijos pilietybę ir kad priimdamas skundžiamą nutartį pirmosios instancijos teismas nepaisė Teisingumo Teismo išaiškinimo, pateikto 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630). Savo teiginius, susijusius su kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio rizika, jis pagrindė Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimais, kuriuose nurodomos nežmogiškos Rusijos Federacijos laisvės atėmimo įstaigų sistemos sąlygos, ir 2013 m. lapkričio 12 d. Žmogaus teisių komisaro N. M. ataskaita.
- 9 *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas, Kroatija), kaip antrosios instancijos teismas, turi priimti sprendimą dėl užsieniečio pateikto apeliacinio skundo dėl 2019 m. rugsėjo 5 d. Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) nutarties.

- 10 Remiantis *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) jurisprudencija, ekstradicijos prašymą reikia atmesti, kai yra realus pavojus, kad ekstradicijos atveju išduotas asmuo būtų kankinamas arba patirtų nežmonišką elgesį ar bausmes. Šie aspektai bus nagrinėjami apeliacinio proceso metu.
- 11 Tačiau *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) abejoja, ar prieš priimant sprendimą dėl ekstradicijos prašymo, remiantis Sąjungos teisės nuostatomis, vadovaujantis Sąjungos teisės nuostatomis, dera informuoti Islandijos Respubliką, kurios pilietis yra užsienietis, apie ekstradicijos prašymą, kad ši valstybė galbūt prašytų perduoti jos pilietį jai, siekdama įvykdyti tam tikrą procedūrą, kuria būtų siekiama išvengti nebaudžiamumo pavojaus.
- 12 Kadangi kyla abejonių dėl Sąjungos teisės taikymo, *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) 2019 m. lapkričio 26 d. nutartyje nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

Ar SESV 18 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos valstybė narė, kuri priima sprendimą dėl trečiosios valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos narė, bet yra Šengeno erdvės valstybė, piliečio ekstradicijos į trečiąją valstybę, turi pranešti apie tokį ekstradicijos prašymą Šengeno erdvės valstybei, kurios pilietybę turi tas asmuo?

Jeigu į pirmesnį klausimą būtų atsakyta teigiamai, o Šengeno erdvės valstybė paprasčiausiai perduoti šį asmenį siekdama įvykdyti procedūrą, dėl kurios pateiktas ekstradicijos prašymas, ar reikia jai perduoti šį asmenį, vadovaujantis Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimu dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos Karalystės?

c) Sprendimų dėl suėmimo ekstradicijos tikslais priėmimo procedūra

(orig. p. 4)

- 13 2019 m. liepos 1 d., po užsieniečio I. N. laikino sulaikymo remiantis pranešimu apie tarptautinę paiešką, Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) ikiteisminio tyrimo teisėjas, remdamasis ZOMPO 47 straipsniu, nurodė suimti I. N. ekstradicijos tikslais. Dėl šios nutarties užsienietis I. N. pateikė apeliacinį skundą, kurį išnagrinęjusi Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) kolegija 2019 m. liepos 18 d. atmetė jį kaip nepagrįstą.
- 14 2019 m. rugpjūčio 7 d., gavęs prašymą dėl ekstradicijos į Rusijos Federaciją, Zagrebo *Županijski sud* (apygardos teismas) ikiteisminio tyrimo teisėjas pratęsė užsieniečio I. N. suėmimą ekstradicijos tikslais terminą. Užsieniečio I. N. pateiktas apeliacinis skundas buvo atmestas Zagrebo *Županijski sud* kolegijos rugpjūčio 27 d. nutartimi, todėl ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis tapo galutinė.
- 15 I. N. tebėra suimtas ekstradicijos tikslais.

IV. Nacionalinės teisės nuostatos, kurios gali būti taikomos šioje byloje:

- 16 Kroatijos Respublikos Konstitucija (*Narodne novine* Nr. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 ir 5/14)

9 straipsnis

Kroatijos Respublikos pilietis negali būti išsiųstas iš Kroatijos Respublikos, iš jo negali būti atimta pilietybė, jis negali būti išsiųstas į kitą valstybę, išskyrus atvejus, kai vykdomas sprendimas dėl ekstradicijos arba perdavimo, priimtas vadovaujantis tarptautinėmis sutartimis arba Sąjungos *acquis*.

- 17 Kroatijos Respublika nėra sudariusi dvišalio susitarimo su Rusijos Federacija, kurio pagrindu turėtų išduoti savo piliečius šiai valstybei.

- 18 ZOMPO

1 straipsnis

(1) Šiuo įstatymu reglamentuojama tarptautinė teisinė pagalba baudžiamosiose bylose (toliau – tarptautinė teisinė pagalba), jeigu tarptautinėje sutartyje nenustatyta kitaip.

(2) <...>

Nutartis atmesti ekstradicijos prašymą

55 straipsnis

(1) Jei kompetentingas teismas nusprendžia, kad nėra įvykdytos teisinės ekstradicijos sąlygos, jis priima nutartį atmesti ekstradicijos prašymą ir nedelsdamas perduoda jį Kroatijos Respublikos *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas), kuris, išklausęs kompetentingo generalinio prokuroro nuomonę, tą nutartį patvirtina, panaikina arba pakeičia.

(2) Galutinė nutartis atmesti ekstradicijos prašymą perduodama Teisingumo ministerijai, kuri ją įteikia prašymą pateikusiai valstybei.

(orig. p. 5)

Nutartis leisti įvykdyti ekstradiciją

56 straipsnis

(1) Jeigu prašymą nagrinėjančio kompetentingo teismo kolegija nusprendžia, kad ekstradicijos teisinės sąlygos yra įvykdytos, savo sprendimą išdėsto nutartyje.

(2) Ši nutartis apeliacine tvarka gali būti apskūsta per 3 dienas. Kroatijos Respublikos *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) priima sprendimą dėl apeliacinio skundo.

- 19 Prašymo atmetimo priežastys reglamentuojamos ZOMPO 12 ir 13 straipsniuose, o konkretūs ekstradicijos pagrindai yra numatyti ZOMPO 35 straipsnio nuostatose.

Prašymo atmetimas

12 straipsnis

(1) Kompetentinga nacionalinė institucija gali atmesti tarptautinės teisinės pagalbos prašymą, jeigu:

1. prašymas yra susijęs su veiksmu, kuris laikomas politiniu nusikaltimu arba su tokiu nusikaltimu susijusiu veiksmu,
2. prašymas yra susijęs su mokestiniu nusikaltimu,
3. patenkinus prašymą gali kilti grėsmė Kroatijos Respublikos suverenitetui, saugumui, teisės sistemai ar kitiems esminiams jos interesams,
4. galima pagrįstai daryti prielaidą, kad ekstradicijos prašyme nurodytas asmuo ekstradicijos atveju būtų pagal baudžiamąją teisę persekiojamas arba baudžiamas dėl jo rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių pažiūrų arba kad dėl vienos iš šių priežasčių jo padėtis taptų sunkesnė,
5. prašoma išduoti asmenį dėl nedidelio teisės pažeidimo.

- 20 *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas, Kroatijos Respublika) jurisprudencija dėl 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) taikymo

Vrhovni sud 2018 m. sausio 4 d. nutartimi <...> panaikino žemesnės instancijos teismo priimtą nutartį, kurioje jis buvo nusprendęs, kad Rusijos piliečio ekstradicijos į Rusijos Federaciją teisinės sąlygos yra įvykdytos. Šia nutartimi *Vrhovni sud* paprašė žemesnės instancijos teismo išnagrinėti, ar ekstradicijos prašyme nurodytas asmuo taip pat nėra Lietuvos Respublikos pilietis, kaip buvo nurodyta bylos medžiagoje, ir nurodė pirmos instancijos teismui vadovautis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimu byloje *Petruhhin*.

V. Sąjungos teisės nuostatos, kurias prašoma išaiškinti:

- 21 Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

18 straipsnis

Sutarčių taikymo srityje, nepažeidžiant jose esančių specialių nuostatų, draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės.

<...>

(orig. p. 6)

- 22 Konvencija dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Benilukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo

2 straipsnis

Vidaus sienas galima kirsti bet kuriame punkte, ir jas kertantys asmenys netikrinami.

- 23 Protokolas Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis*

2 straipsnis

Šengeno *acquis* taikoma 1 straipsnyje nurodytoms valstybėms narėms, nepažeidžiant 2003 m. balandžio 16 d. Stojimo akto 3 straipsnio ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo akto 4 straipsnio. Taryba pakeis Šengeno susitarimais įsteigtą Vykdomąjį komitetą.

- 24 Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės Susitarimas dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinimo, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*

1 straipsnis

Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalystė, toliau – atitinkamai Islandija ir Norvegija, yra įtraukiamos į Europos bendrijos ir Europos Sąjungos veiklą tose srityse, kurioms taikomos šio Susitarimo A ir B prieduose nurodytos nuostatos ir jų tolesnė plėtotė.

Šis Susitarimas jame nustatyta tvarka sukuria abipuses teises ir pareigas.

- 25 Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimas dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos Karalystės

1 straipsnis

Objektas ir tikslas

1. Siekdamas patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar vykdyti bausmę, Susitariančiosios Šalys pagal šio Susitarimo nuostatas išipareigoja gerinti perdavimą tarp valstybių narių ir Norvegijos Karalystės bei Islandijos Respublikos, atsižvelgdamos į 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl

ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių sąlygas kaip į būtiniausius reikalavimus.

2. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja pagal šio Susitarimo nuostatas užtikrinti, kad ekstradicijos tarp valstybių narių ir Norvegijos Karalystės bei Islandijos Respublikos sistema būtų grindžiama perdavimo mechanizmu pagal arešto orderį laikantis šio Susitarimo sąlygų.

3. Šis Susitarimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos žmogaus teisių konvencijoje, arba, kai yra (**orig. p. 7**) vykdomas valstybės narės teisminės institucijos, Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje nurodytus principus.

4. Jokia šio susitarimo nuostata neturėtų būti aiškinama kaip draudžianti atsisakyti perduoti asmenį, dėl kurio buvo išduotas šiame Susitarime apibrėžtas arešto orderis, kai yra priežasčių remiantis objektyviais kriterijais manyti, kad minėtas arešto orderis yra išduotas siekiant patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn ar jį bausti dėl jo lyties, rasės, religijos, etninės kilmės, pilietybės, kalbos, politinių įsitikinimų ar seksualinės orientacijos arba kad to asmens padėtis gali būti pažeista dėl bet kurios iš tų priežasčių.

VI. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo motyvai:

- 26 *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas, Kroatijos Respublika) mano, kad užsienietis I. N. nebeturi pabėgėlio statuso, nes yra įgijęs Islandijos pilietybę.
- 27 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad, kai valstybei narei, į kurią buvo atvykęs Sąjungos pilietis, turintis kitos valstybės narės pilietybę, trečioji valstybė, su kuria pirmoji valstybė narė sudarė ekstradicijos sutartį, pateikia ekstradicijos prašymą, ji turi informuoti valstybę narę, kurios pilietybę toks asmuo turi, ir, jeigu tai reikalinga pagal aplinkybes, pastarosios valstybės narės prašymu perduoti jai šį asmenį laikydamosi 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, nuostatų, jeigu pagal nacionalinę teisę ši valstybė narė turi kompetenciją vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus, padarytus už jos teritorijos ribų.
- 28 Sprendimo *Petruhhin* motyvuojamojoje dalyje Teisingumo Teismas nurodė, kad nevienodas vertinimas (kuriuo grindžiamas leidimas išduoti Sąjungos pilietį, turintį kitos valstybės narės pilietybę, kaip antai A. Petruhhin, nors išduodančiosios valstybės piliečiams taikoma apsauga) lemia judėjimo laisvės apribojimą, kaip tai suprantama pagal SESV 21 straipsnį. Toks apribojimas gali būti pateisinamas, jeigu yra grindžiamas objektyviomis priežastimis ir proporcingas nacionaline teise siekiamam teisėtam tikslui. Apribojimas siekiant išvengti nusikalstamą veiką padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikos yra

grindžiamas teisėtu tikslu. Iš tikrųjų nacionalinių piliečių ekstradicijos nevykdymas yra kompensuojamas valstybės narės, į kurią kreiptasi, turima galimybe persekioti savo piliečius už ne jos teritorijoje padarytus sunkius nusikaltimus (atsižvelgiant į posakį *aut dedere, aut judicare* – išduoti arba persekioti). Be to, tais atvejais, kai nusikaltimą padaręs asmuo ir nukentėjęsysis nėra valstybės narės piliečiai, ji paprastai neturi kompetencijos vertinti tokias faktines aplinkybes. Šiuo atžvilgiu užsieniečio ekstradicija siekiant išvengti nebaudžiamumo rizikos, yra grindžiama tinkamu motyvu. Vis dėlto, taikant proporcingumo kriterijų, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad aprašytoje situacijoje esama alternatyvios mažiau ribojančios priemonės įgyvendinti tikslą išvengti baudžiamosios teisės pažeidimą padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikos, svarbu pirmenybę teikti pasikeitimui informacija su valstybe nare, kurios pilietybę turi suinteresuotasis asmuo. **(orig. p. 8)**

- 29 Užsienietis I. N. yra ne Europos Sąjungos pilietis, o Islandijos Respublikos, su kuria Europos Sąjunga turi ypatingą ryšį, pilietis.
- 30 Užsienietis I. N., turintis nuolatinę gyvenamąją vietą Islandijos Respublikoje, pasinaudojo teise laisvai judėti Šengeno erdvės valstybėse.
- 31 Šengeno *acquis* yra taikoma Europos Sąjungos valstybėms narėms, kaip tai numatyta SESV protokolo Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* 2 straipsnyje. Be to, Europos Sąjungos Taryba su Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalyste sudarė susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*.
- 32 Užsienietis I. N. buvo sulaikytas Kroatijos Respublikos teritorijoje, kai atvyko į Kroatijos Respubliką iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, t. y. Slovėnijos Respublikos.
- 33 Kroatijos Respublika neišduoda savo piliečių Rusijos Federacijai.
- 34 SESV 18 straipsnyje nustatyta, kad Sutarčių taikymo srityje yra draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės.
- 35 Islandijos Respublika nėra Europos Sąjungos narė, bet 2019 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimas dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos Karalystės. Šiame susitarime nustatyta, kad Susitariančiosios Šalys įsipareigoja užtikrinti, kad ekstradicijos sistema tarp valstybių narių, kaip vienos šalies, ir Norvegijos Karalystės bei Islandijos Respublikos, kaip kitos šalies, būtų grindžiama šio susitarimo sąlygas atitinkančiu perdavimo pagal arešto orderį mechanizmu.
- 36 Atsižvelgdamas į visus pirmiau paminėtus aspektus, *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) abejoja, ar SESV 18 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos valstybė narė (nagrinėjamoje byloje – Kroatijos Respublika), kuri priima sprendimą dėl valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos narė, bet yra Šengeno erdvės

valstybė, piliečio ekstradicijos į trečiąją valstybę (nagrinėjamoje byloje – Rusijos Federaciją), prieš priimdama sprendimą dėl ekstradicijos turi apie ekstradicijos prašymą informuoti valstybę, kurios pilietybę turi užsienietis (nagrinėjamoje byloje – Islandijos Respubliką), ir ar tuo atveju, jeigu ši Šengeno erdvės valstybė narė (nagrinėjamoje byloje – Islandijos Respublika) prašytų perduoti šį asmenį jai, kad ji vykdytų procesą, dėl kurios prašoma to asmens ekstradicijos, derėtų perduoti jai tą asmenį, vadovaujantis Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimu dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės.

- 37 Iš tikrųjų, jei į pateiktą klausimą būtų atsakyta teigiamai, manome, kad informuojant Islandijos Respubliką apie ekstradicijos prašymą, kad būtų išduotas arešto orderis siekiant perduoti asmenį baudžiamajam procesui vykdyti, būtų padedama pasiekti tikslą išvengti nusikalstamą veiką padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikos. Jeigu į pateiktą klausimą būtų atsakyta teigiamai, bet Islandijos Respublika neprašytų perduoti asmens, *Vrhovni sud* (Aukščiausiasis Teismas) išnagrinėtų, ar ekstradicija būtų pažeistos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnyje įtvirtintos teisės. Vis dėlto, jei atsakymas į pateiktą klausimą būtų neigiamas, t. y. jei *Vrhovni sud* neprivalėtų pagal Sąjungos teisę informuoti Islandijos Respublikos apie ekstradiciją, *Vrhovni sud* pagal vidaus teisės nuostatas išnagrinėtų (**orig. p. 9**), ar dėl ekstradicijos užsienietis būtų kankinamas arba patirtų nežmonišką ar žeminantį elgesį arba bausmes. Vienas iš šios rizikos vertinimo kriterijų yra ir aplinkybė, kad užsieniečiui I. N. anksčiau Islandijoje buvo suteiktas pabėgėlio statusas.

VII. Prašymas pagal Procedūros reglamento 107 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą skubos tvarka

- 38 Užsienietis I. N. yra suimtas ekstradicijos tikslais.
- 39 Pagal ZOMPO 49 straipsnį suėmimo ekstradicijos tikslais priemonė galioja per visą ekstradicijos procedūrą, kol pasibaigia ekstradicijos nutarties vykdymo terminas.
- 40 Atsakymas į iškeltą klausimą yra lemiamas vertinant užsieniečio teisinę padėtį.
- 41 Kadangi laisvės atėmimas yra užsieniečio, kurio ekstradicijos klausimas sprendžiamas pagrindinėje byloje, pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių, apribojimas, prašymui priimti prejudicinį sprendimą prašome taikyti Procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

VIII. Prašymas išaiškinti:

Ar SESV 18 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos valstybė narė, kuri priima sprendimą dėl trečiosios valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos narė,

bet yra Šengeno erdvės valstybė, piliečio ekstradicijos į trečiąją valstybę, turi pranešti apie tokį ekstradicijos prašymą Šengeno erdvės valstybei, kurios pilietybę turi tas asmuo?

Jeigu į pirmesnį klausimą būtų atsakyta teigiamai, o Šengeno erdvės valstybė paprašė sugrąžinti šį asmenį siekdama įvykdyti procesą, dėl kurio pateiktas ekstradicijos prašymas, ar reikia perduoti šį asmenį jai, vadovaujantis Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimu dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos Karalystės?

2019 m. lapkričio 28 d., Zagrebas.

<...>

DARBINIS VERTINMAS